

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ФАНЛАР
АКАДЕМИЯСИ МИНТАҚАВИЙ БЎЛИМИ
ХОРАЗМ МАЪМУН АКАДЕМИЯСИ**

**ХОРАЗМ МАЪМУН
АКАДЕМИЯСИ
АХБОРОТНОМАСИ**

Ахборотнома ОАК Раёсатининг 2016-йил 29-декабрдаги 223/4-сон қарори билан биология, қишлоқ хўжалиги, тарих, иқтисодиёт, филология ва архитектура фанлари бўйича докторлик диссертациялари асосий илмий натижаларини чоп этиш тавсия этилган илмий нашрлар рўйхатига киритилган

2023-6/4

**Вестник Хорезмской академии Маъмуна
Издается с 2006 года**

Хива-2023

Бош муҳаррир:

Абдуллаев Икрам Искандарович, б.ф.д., проф.

Бош муҳаррир ўринбосари:

Ҳасанов Шодлик Бекпўлатович, к.ф.н., к.и.х.

Таҳрир хайати:

<i>Абдуллаев Икрам Искандарович, б.ф.д., проф.</i>	<i>Пазилов Абдуваеит, б.ф.д., проф.</i>
<i>Абдуллаева Муборак Махмусовна, б.ф.д., проф.</i>	<i>Раззақова Сурайё Раззоқовна, к.ф.ф.д., доц.</i>
<i>Абдуҳалимов Баҳром Абдурахимович, т.ф.д., проф.</i>	<i>Рахимов Раҳим Атажанович, т.ф.д., проф.</i>
<i>Азимова Гулчеҳра Азизовна, т.ф.д., проф.</i>	<i>Рахимов Матназар Шомуротович, б.ф.д., проф.</i>
<i>Аимбетов Нағмет Қаллиевич, и.ф.д., акад.</i>	<i>Рўзметов Бахтияр, и.ф.д., проф.</i>
<i>Аметов Яқуб Идрисович, д.б.н., проф.</i>	<i>Садуллаев Азимбой, ф-м.ф.д., акад.</i>
<i>Бабаджанов Хушнот, ф.ф.н., проф.</i>	<i>Салаев Санъатбек Қомилевич, и.ф.д., проф.</i>
<i>Бекчанов Даврон Жуманазарович, к.ф.д.</i>	<i>Сапарбаева Гуландам Машираповна, ф.ф.ф.д.</i>
<i>Буриев Хасан Чутбаевич, б.ф.д., проф.</i>	<i>Сапаров Қаландар Абдуллаевич, б.ф.д., проф.</i>
<i>Ганджаева Лола Атаназаровна, б.ф.д., к.и.х.</i>	<i>Сафаров Алишер Қаримджанович, б.ф.д., доц.</i>
<i>Давлетов Санжар Ражабович, тар.ф.д.</i>	<i>Сирожов Ойбек Очилович, с.ф.д., проф.</i>
<i>Дурдиева Гавҳар Салаевна, арх.ф.д.</i>	<i>Сотипов Гойишназар, қ/х.ф.д., проф.</i>
<i>Ибрагимов Бахтиёр Тўлаганович, к.ф.д., акад.</i>	<i>Тожибаев Қомилжон Шаробитдинович, б.ф.д., академик</i>
<i>Исмаилов Исҳақжон Отабаевич, ф.ф.н., доц.</i>	<i>Холлиев Аскар Эргашевич, б.ф.д., проф.</i>
<i>Жуманиёзов Зоҳид Отабоевич, ф.ф.н., доц.</i>	<i>Холматов Бахтиёр Рустамович, б.ф.д.</i>
<i>Жуманов Мурат Арпаевич, д.б.н., проф.</i>	<i>Чўпонов Отаназар Отожонович, ф.ф.д., доц.</i>
<i>Қадирова Шахноза Абдухалиловна, к.ф.д., проф.</i>	<i>Шакарбоев Эркин Бердиқулович, б.ф.д., проф.</i>
<i>Каримов Улугбек Темирбаевич, DSc</i>	<i>Эрматова Жамила Исмаиловна, ф.ф.н., доц.</i>
<i>Қурбанова Саида Бекчановна, ф.ф.н., доц.</i>	<i>Эшчанов Рузумбой Абдуллаевич, б.ф.д., доц.</i>
<i>Қутлиев Учқун Отобоевич, ф-м.ф.д.</i>	<i>Ўразбоев Ғайрат Ўразалиевич, ф-м.ф.д.</i>
<i>Ламерс Жон, қ/х.ф.д., проф.</i>	<i>Ўрозбоев Абдулла Дурдиевич, ф.ф.д.</i>
<i>Майкл С. Энжел, б.ф.д., проф.</i>	<i>Ҳажиева Мақсуда Султоновна, фал.ф.д.</i>
<i>Махмудов Рауфжон Баходирович, ф.ф.д., к.и.х.</i>	<i>Ҳасанов Шодлик Бекпўлатович, к.ф.н., к.и.х.</i>
<i>Мирзаев Сирожиддин Зайниевич, ф-м.ф.д., проф.</i>	<i>Худайбергана Дурдона Сидиқовна, ф.ф.д.</i>
<i>Мирзаева Гулнара Саидарифовна, б.ф.д.</i>	

Хоразм Маъмун академияси ахборотномаси: илмий журнал.-№6/4 (102), Хоразм Маъмун академияси, 2023 й. – 303 б. – Босма нашрнинг электрон варианты - <http://mamun.uz/uz/page/56>

ISSN 2091-573 X

Муассис: Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси минтақавий бўлими – Хоразм Маъмун академияси

© Хоразм Маъмун академияси ноширлик бўлими, 2023

МУНДАРИЖА
ФИЛОЛОГИЯ ФАНЛАРИ

Abdullayeva D.A. Studying rhetorical sentence in terms of its semantic structure and categories	6
Akhmedova S.H., Shokulova L.B. Characteristic features of written discourse in the english language	8
Alimova S.S. Ingliz tilida otlarning kelishik grammatik kategoriyasi	10
Allaberdiev A. Buxoro o'g'uz shevalarida unli tovushlarning fonetik o'zgarishi	12
Amanlikova N.R. O'zbek va rus tillarida grammatik tizimining umumiy xususiyatlari tahlili	15
Arzieva B.A. Lexical units of funeral and mourning rites in the karakalpak and english languages	19
Avlaeva S.B. The essential role of neologisms in COVID-19 to enlarge vocabulary	21
Axmedova S.H., Mizrobova V.B. "Diskurs" terminining nazariy va amaliy xarakteristikasi	23
Azimova M.P. Theory of "concept", "conceptual semantics" and "linguistic semantics" in modern cognitive linguistics	26
Azizova N.O. The purification of violence and the translation of fairy tales	30
Baxranova D.U. Koreys tilida frazeologizmlarning tarkibiy jihatdan tuzilishi	32
Bazarova Sh.Sh. Feminist syujetda "ayol" konseptining qiyosi	35
Boboqulova G.Sh. Tohir Malikning "Shaytanat" asaridagi madaniyat xususiyatlari	39
Borasulova D.D. "Firdavs ul-iqbol" asarining o'rganilishi	41
Bozorova R.Sh. Gidropoetonimlarni qiyosiy tadqiq qilish	43
Cho'liyeva N.A'. Badiiy zamon va makon muammosining o'rganilishiga doir tadqiqotlar tizimi	46
Djumayeva N.D., Abduraxmonova M. Ingliz va o'zbek xalqlari diniy qadriyatlari xususida	48
Djumayeva N.D., Murodova M. Qirol Artur haqidagi afsonalarda ingliz madaniyatining ifodalanishi	50
Elmuratova U.M. Koreys va o'zbek tillarida sifat so'z turkumining sintaktik vazifalari	53
Erbutayeva Sh.U. "O'zbek tilining izohli lug'ati" tarkibidagi ba'zi funksional ko'makchi vazifasida qo'llanilgan so'zlar tahlili	55
Eshmuradov Sh.X. Frazeologizmlar xalq dunyoqarashining timsoli sifatida	57
Fatullayeva K.R. Tibbiy birliklarning leksik-semantik munosabatlari	59
Ganiyeva Sh.A. Frazeologik kontaminatsiya masalalari	62
Ibragimov X. Nutq va xalq tili munosabati	64
Irgasheva U.A. Zamonaviy tilshunoslik doirasidagi baholash toifalariga yondashuvlar	66
Iskandarova A.R. O'zbek va rus tillarining so'z shakllanishining umumiy xususiyatlari	69
Haydarov A.A., Aminova Z.R. Ingliz va o'zbek tillarda leksemalarning komotativ ma'nolari	71
Jarkinova T.A. Yusuf Shomansurning so'z qo'llash mahorati	74
Jumaniyozov A. Beruniy va sanskrit tili	77
Kabilova S.A. O'zbek va ingliz tillarida evfemizmlarning manipulyatsiya usullari va vositalari	80
Kasimova R.R., Alimova V.B. Cho'lponning "Kecha va kunduz" romanida badiiyat, uning yuzaga kelish omillari va mazmun-mohiyati	83
Khadjimuratova U. Functioning of diplomatic vocabulary in texts in english and russian business writing	87
Khamdamova D. The features of english pronunciation	90
Komiljonova K.G'. Erkin Vohidov she'riyatida tanosib san'atining qo'llanishi	91
Madaliev D.B. Problems in translation accounting-auditing terms and analyzing terms	93
Mamatov R. Nemis adibi Gerta Myullerning poetik asarlarini shakllanishida ijtimoiy muhitning o'ziga xos xususiyatlari	96

katta mushoirada o'qigani uchun nozik idora ta'qibiga tushgan paytda ham nashriyotda birga ishlagan edilar. Uning ruhiy azoblarini Tohir Malik do'st sifatida yaxshi biladi. Shaytanatni yozishni boshlaganida Anvar qiyofasida Asqarni ko'radi. Shu bois asarda Asqarning she'rlaridan foydalanadi. Shu bois ham Anvar taqdirini Asqar Qosim bilan bog'laydi. Anvarning o'z joniga qasd qilgani ham badiiy to'qima emas. Yuragi alamu zardobga to'lib ketgan shoir o'zini osgan edi.

«Shaytanatda Asqar Qosim she'rlarining ayrim satrlarigina keltirib o'tilgan, kitobxon shoirning qalb faryodlari bilan qisman bo'lsa-da tanishadi. Asardagi Anvarning o'lganidan keyin yozgan vidolashuv xitobini ham Asqar Qosim yozgan. Tohir Malik kitobga she'rning faqat to'rt satrini oladi.

“Asqar Qosimni eslaganimda uning she'rlarini qayta-qayta o'qigim kelaveradi” deydi yozuvchi. Quyida uning alami she'rlaridan birini keltirib o'tdik:

*Tashvish tortmang ey, qora ko'zlar
Qarog'ingiz fikru zikrimda.
Men yonaman, ne-ne yulduzlar
Parvonadek kezar girdimda!
«O'z» ibtido, intihosi «bek»!
Yuravering «o'zim-o'zim» deb...
Motamda ham To'ychi hofizdek
Kuylagayman «qaro ko'zim» deb!*

Tohir Malikni mohir so'z san'atkori sifatida tanir ekanmiz, uning til qo'llay olish, kitobxonda ma'lum ekspressiv, estetik zavq uyg'ota olish mahoratiga tan bermay iloj yo'qligini ushbu asar orqali ham ko'rishimiz mumkin. Zero, shubha yo'qki so'nggi yillarda internet manbalar va ijtimoiy tarmoqlarda o'tkazilayotgan turli so'rovnomalar, statistik ma'lumotlar orqali —Shaytanat asarining eng ko'p mutolaa qilinayotgan asarlar ro'yxatida eng oldingi saflarda turganligining yana bir sabablaridan biri sifatida - adibning o'ziga xos tili ekanligini bemalol takidlashimiz mumkin.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. Тоҳир Маллик. Шайтанат. – Тошкент: Нилol-nashr, 2017.
2. Ўзбек тилининг изоҳли луғати. – М., 1981.
3. Фуломов А., Аскарлова М. Ҳозирги ўзбек адабий тили. Синтаксис. – Т. 1987.

UO'K 821.112.2

GIDROPOETONIMLARNI QIYOSIY TADQIQ QILISH R.Sh.Bozorova, o'qituvchi, Buxoro davlat universiteti, Buxoro

Annotatsiya. *Gidropoetonim-topopoetonimlar turkumi bo'lib, badiiy matnda aytib o'tilgan suv ob'ektining nomidir. Maqolada gidropoetonimlarning onomastik terminologiyada topopoetonimlarning o'ziga xos toifasi sifatida adabiy matnda tilga olingan suv havzasining nomi ekanligi haqida fikr yuritilgan. Shuningdek, gidropoetonim tushunchasining mazmuni aniqlashtirilib, u yanada batafsilroq yoritilgan. Ishda bir qator uslublarning kombinatsiyasi bilan ifodalanadigan tavsif usuli qo'llaniladi: kuzatish, taqqoslash, umumlashtirish, miqdoriy hisoblar, tahlil qilingan materialni sharhlash. O'rganilayotgan birliklarning semantik, etimologik va boshqa xususiyatlarini aniqlash uchun kontekstual, funktsional, semantik-stilistik tahlil usullaridan foydalanilgan.*

Kalit so'zlar: *gidropoetonim, topopoetonim, fiktonim, xayoliy denotat, limnonim, gelonim, pelagonim, tifonim, kompozitsiya, determinant.*

Аннотация. *Гидропоэтоним представляет собой группу топопоэтонимов и представляет собой название водоёма, упоминаемое в художественном тексте. В статье рассматривается тот факт, что гидропоэтонимы – это название водоёма, упоминаемое в художественном тексте как особая категория топопоэтонимов в ономастической терминологии. Также уточнено содержание понятия гидропоэтоним и разъяснено более подробно. В работе используется метод описания, представляющий собой сочетание ряда методов: наблюдения, сравнения, обобщения, количественных расчетов, интерпретации анализируемого материала. Для определения семантических, этимологических и других характеристик изучаемых единиц использовались контекстуальный, функциональный, семантико-стилистический методы анализа.*

Ключевые слова: *гидропоэтоним, топопоэтоним, фиктоним, фиктивный денотат, лимноним, гелоним, пелагоним, тифоним, композиция, детерминант.*

Abstract. *A hydropoetonym is a group of topopoetonyms and is the name of a body of water mentioned in a literary text. The article discusses the fact that hydropoetonyms are the name of a water body mentioned in a literary text as a special category of topopoetonyms in onomastic terminology. Also, the content of the concept of hydropoetonym has been clarified and it is explained in more detail. The work uses a description method, represented by a combination of a number of methods: observation, comparison, generalization,*

quantitative calculations, interpretation of the analyzed material. Contextual, functional, semantic-stylistic analysis methods were used to determine the semantic, etymological and other characteristics of the studied units.

Key words: *hydropoetonym, topoetonym, fictionym, fictitious denotation, limnonym, gelonym, pelagonym, typonym, composition, determinant.*

Onomastik terminologiyada gidropoetoniim - topoetoniimlarning o'ziga xos toifasi adabiy matnda tilga olingan, haqiqatda mos keladigan suv havzasining nomidir. Individual-mualliflik poetonimi haqiqiy onomastikonda rasmiy ravishda ekvivalenti mavjud bo'lmagan poetonimdir: *Reyn daryosi, Myunchen shahri*. K.S.Fedotov tadqiqot ishining ikkinchi bobida poetonimlarning ancha kengroq talqinini ko'rishimiz mumkin: "Kelib chiqishini aniqlash qiyin yoki noaniq bo'lgan poetonimlarga individual-mualliflik poetonimlari deyiladi". Bunday poetonimlarga insonlar ismlari, geografik joy nomlarini kiritish mumkin. Shuningdek ushbu tadqiqot ishida "Individual-mualliflik poetonimlari umumxalq tilida tog'ridan to'g'ri mos kelmaydi, ularning protonimini har doim ham aniqlab bo'lmaydi" degan fikr ilgari surilgan [1]. "Adabiy onomastika yoki onim poetikasi" o'quv nashrida V. M. Kalinkin "ko'pincha poetonimiya manbai yozuvchi tomonidan ixtiro qilingan ismlar (fiktonimlar) bo'lib, ushbu tilning haqiqiy onomastikonda mavjud emas" deb yozadi [2], tadqiqotchi E. M. Levin esa ushbu onomastik maktabga tegishli bo'lmagan poetonimlarni mualliflik poetonimlari deb ataydi [3]. Variantlardan qaysi biri (gidronim yoki gidropoetoniim) afzalroq ekanligini tahlil qilish uchun biz faqat V. M. Kalinkin tomonidan onim poetikasi nazariyasining asosi sifatida tuzilgan aksiomalardan biri ("poetik ma'no aksiomasi") ekanligini ta'kidlaymiz, ya'ni badiiy asardagi har qanday atoqli ot - bu belgilangan taxminiy ism mavjudligining xayoliy belgisidir. So'z-bu narsaning belgisi. Og'zaki san'at asari yaratilgan xayoliy yoki haqiqiy dunyoning belgisidir. Aynan shu ma'noda u-unda tasvirlangan xayoliy yoki haqiqiy voqelikning "fantastikasi"dir" [4].

Agar biz ushbu aksiomani hisobga olsak, unda xayoliy ob'ektlarni anglatuvchi xayoliy onimlar yoki onimlar uchun atamaga ehtiyoj qolmaydi, chunki poetonim atamaning ta'rifida allaqachon mavjud - to'g'ri, ko'pincha yashirin shaklda - "ma'lum bir tilning onomastikona mos kelish / mos kelmaslik" parametri (haqiqiy ism, lekin xayoliy denotat / ham ism, ham denotat xayoliy) hamda haqiqiy va xayoliy ismlarni ko'paytirish uchun har qanday atamalarni taklif qilish poetonimologiyaning atamalar tizimiga zid keladi. Yosh fan sifatida poetonimologiya birinchidan, atamalar asosini tizimlashtirishni takomillashtirish, ikkinchidan, mavjudlikning zamonaviy holatiga to'liq javob beradigan atamalarni qayta ko'rib chiqish va ta'riflarni to'ldirishni amalga oshirishda shoshilinch ehtiyojni boshdan kechiradi. Shunga asoslanib, biz birinchi navbatda gidropoetoniim tushunchasining mazmunini aniqlashtirish, uni yanada batafsilroq yoritish joiz deb hisoblaymiz: "Gidropoetoniim-topoetoniimlar turkumi bo'lib, badiiy matnda aytib o'tilgan suv ob'ektlarining nomidir: 1) haqiqatda mavjud bo'lgan suv havzalari nomlari: *Orol dengizi, Reyn daryosi, Amudaryo, Sirdaryo, Baykal ko'li v.b.*; 2) haqiqatga mos kelmaydigan, ya'ni muallif o'ylab topgan nom: a) to'liq: bunday ob'ektning nomi milliy onomastikonda mavjud bo'lgan an'anaviy toponimlash usullariga asoslanib, yoki ushbu usullardan voz kechish yo'li bilan yaratilgan; b) qisman: ism haqiqiy onomastikondan olingan, geografik ob'ekt esa o'ylab topilgan. Shunday qilib, haqiqiy va xayoliy gidropoetoniimlar uchun ishlash sohasida quyidagi funktsiyalar keng tarqalgan: 1) nominativ identifikatsiya; 2) mahalliy; 3) syujetni shakllantiruvchi (asosan xayoliy ob'ektlarga birlashtirilgan); 4) xarakterlovchi; 5) matn hosil qiluvchi. Xususiy funktsiyalar esa: 1) ifodali; 2) alyuziv; 3) janmi shakllantiruvchi kabilardir.

Ko'l nomlari nemis suv havzalari nomlari bilan bog'liq nashrlarda kamdan-kam uchraydi. Bu sohada Skandinaviya mintaqasidagi tadqiqotlar ancha oldinga siljigan. Bu Germaniyada ko'llarning nisbatan kamligi (kattaroq ko'llar faqat shimoli-sharqda va Alp tog'larida uchraydi), daryo nomlariga nisbatan ko'l nomlarining nisbatan yoshligi yoki ularning monoton naqshlari tufaylimi? Ko'pincha lingvistik jihatdan shaffof bo'lganligi sababli, ko'l nomlari, hech bo'lmaganda, etimologik jihatdan tuzatilgan gidronomastikada, birinchi qarashda unchalik samarali emas. Chuqur qazish va suv omborlari kabi yangi, asosan sun'iy suv havzalarining nomlari hatto aniq istisno qilingan. Ko'l nomlari turg'un suvlarni anglatadi. Ularni o'z navbatida limnonimlar (yunoncha limne «ko'l»), tifoniimlar (yunoncha typhos «ko'lmak»), geloniimlar (yunoncha helos «botqoq») va pelagonimlarga (yunoncha pelagos «dengiz») kabi guruhlariga bo'lish mumkin. Umuman olganda, ular daryo nomlariga o'xshash tipologiyani ko'rsatadi: Simpliziya (hovuz, ko'l) bilan bir qatorda, birinchi navbatda, ko'pchilik aholi punktlari nomlarida determinantlari bo'lgan kompozitsiyalar va ot guruhlari mavjud (Bodensee aholi punkti nomidan Bodman, Tsyurixsee, Neusidler See), balki landshaftdan (Viehwaldstättersee), daryo (Ammersee) yoki tog' nomlari (Pilatsee) dan olingan.

Geografik joylashuviga qo'shimcha ravishda, ko'llar quyidagi nomlarga ega:

- Suvning joylashuviga ko'ra: Unter/Obersee (tepa/pastki ko'l), Bergsee (tog' ko'li);

-Suv darajasi bo'yicha: Dürrensee (quruq ko'l), Hungersee (och ko'l), Totensee (o'lik ko'l).

-Suvning sifatiga muvofiq: Trübsee (loy ko'l), Schliersee (loyqa ko'l) <o'rtta yuqori nemis tilida *slier* "loy" degan ma'noni anglatadi.

-Hajmi va shakliga qarab: Großsee (katta ko'l), Tegernsee (yirik ko'l) yuqori nemis tilida "groß-katta")

- O'simliklar va hayvonlar nomlari bilan ataladigan ko'l nomlari: Tannenseeli (qarag'ay ko'li), Aalsee, Ägelsee (Egelsee-zuluk ko'l), Bibersee-qunduz ko'li.-Aholi va egalari bo'yicha nomlar: Bichelsee (Bichillo shaxsiy ismi bo'yicha-Bichillo ko'li), Gerzensee (Gerzo ko'li), Mindelsee (Mundilo yoki Mindilo ko'li).

Eng keng tarqalgan o'zak so'zi -see, undan keyin -weiher (zahira hovuzi), -maar/-meer (chang maar, Steinhuder Meer), teich (tegirmon hovuzi) va boshqalar.

Omma uchun ochiq bo'lgan cho'milish ko'llari asosan sun'iy kelib chiqadi. Ular eski kar'erlardan, shag'al qazib olish yoki ochiq usulda qazib olish (kar'er hovuzlari), daryo oqimi qoidalariga ko'ra daryoning novdasini ajratish (masalan, eski Reyn ko'llari) yoki suv omborlari sifatida paydo bo'ladi. Cho'miladigan ko'llarning nomlari suv havzalari nomlarining eng yosh qatlamini tashkil qiladi. Onlayn ro'yxatlarni ko'rib chiqish ularning nomlanishining aniq asosiy sababini, ya'ni yaqin atrofdagi aholi punkti nomini ko'rsatadi (Arlesheimer See-Arlesheim ko'li, Badese Muflingen-Muflingen ko'li, Dörmthaler Teich-Do'rmntal hovuzi). Biroq, istisnolar qiziq: Moviy Adriatik dengizi, Moviy ko'l (sakkiz marta hujjatlashtirilgan), Gavayi ko'li, Silbersee-Kumush ko'l, Sonnensee-Quyosh ko'li kabi nomlar. Uzoq vaqt davomida egallab turgan hududlarda, jumladan, Lim va Dunayda rimliklar mavjud nomlarni egallab olishgan va kerak bo'lganda ularni qo'shimchalar bilan to'ldirib, hukmdorlar ismlarini turli shakllarda bugungi kungacha saqlanib qolgan faktik holatlar asosida yangi aholi punktlari nomlarini yaratishgan. Qadimgi yozuvchilar bir qator germancha nomlar bilan birga german suv nomlari va ba'zi tog' nomlarini ham yaratishgan [6].

Shunday qilib, suv havzalari nomlari Rim va german ta'sirida kelt tilidan kelib chiqqan. Bu shuni anglatadiki, suv havzalari nomlarining lingvistik tarixi juda murakkab va har doim ham 100 foiz tushunarli emas. Suv nomlari (gidronimlar) ko'pincha onomastikada alohida tadqiqotlar mavzusidir. Buning sababi nomning alohida turi ekanligida emas, balki daryo va ko'l nomlarining eski bo'lishi bilan bog'liqdir" [7].

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. Федотова К.С. Поэтонимграфия как новое направление авторской лексикографии // Вопросы лексикографии. 2017. №11. С. 49–53.
2. Калинин В.М. Литературная ономастика, или Поэтика онама. Методические указания к спецкурсу. Для студентов филологических факультетов. Донецк, 2002. 39 с.
3. Левина Э.М. Ономастическое пространство в художественной речи: учебное пособие. Белгород: Изд-во БелГУ, 2003. 57 с.
4. Калинин В.М. Теоретические основы поэтической ономастики: автореф. дис. ... докт. филол. наук. Киев, 2000. 10 с.
5. Кравченко Е.А. Поэтика связей и отношений имени – текста – поэтонимосферы: дис. ... докт. филол. науч. Винница. 53 с.
6. Friedhelm Debus. Namenkunde und Namengeschichte. 2012. S.189-190.
7. Udolf Y. Etymologie und Deutung in der Namenkunde. 2004. S.329.
8. Bozorova R. Гидропоэтонимларнинг немис, ўзбек ва рус тилларидаги фразеологик бирликларда акс этиши // центр научных публикаций (buxdu.uz). – 2022. – Т. 26. – №. 26.
9. Бозорова Р. Ш. “Сув” сўзи билан боғлиқ фразеологик бирликларнинг немис, ўзбек ва рус тилларидаги тахлили // Central Asian Research Journal for Interdisciplinary Studies (CARJIS). – 2022. – Т. 2. – №. 1. – С. 277-282.
10. Бозорова Р. Ш. Сув билан боғлиқ жой номларининг лисоний катламлари тахлили // Results of National Scientific Research International Journal. – 2022. – Т. 1. – №. 3. – С. 112-118.
11. Bozorova R. Sh. Interpretation of poetonims in the novel by Johann Wolfgang Goethe “The sufferings of young Werther” // scientific bulletin of Namangan State University. – 2019. – Т. 1. – №. 12. – С. 182-185.
12. Sharopovna B. R. Nomlarni Tadqiq Qilishda Turli Yondashuvlar // Miasto Przyszłości. – 2022. – Т. 30. – С. 337-339.
13. Sharopovna B. R. Some approaches to translation // Indonesian Journal of Innovation Studies. – 2022. – Т. 18.
14. Nazarova, N. (2023). Bases of the theoretical study of anthroponyms and their characteristics. Центр научных публикаций (buxdu.Uz), 31(31). https://journal.buxdu.uz/index.php/journals_buxdu/article/view/9285.
15. Nazarova Navbahor Ahrorovna, & Muhiddinova Marjona. (2023). Interfaol ta'lim metodlarining ahamiyati. Innovative developments and research in education, 2(16), 179–185.

UO'K 81-13

“FIRDAVS UL-IQBOL” ASARINING O'RGANILISHI

D.D.Borasulova, o'qituvchi, O'zbekiston Davlat Jahon tillari universiteti, Toshkent

Annotatsiya. *Firdavs ul-iqbol asari mumtoz adabiyotimizning nodir namunalardan biri bo'lib, kopinga olimlarimiz bu asar mualliflari va asar ustida salmoqli ilmiy-amaliy ishlarni amalga oshirib kelishmoqda, bu bilan ular dunyo hamjamiyatida, manbashunoslik, tarjimashunoslik, adabiyotshunoslik sohalarining rivojiga hissa qo'shib kelishmoqda.*